

<http://prolukio.fi>

Lausunto 23.6.2021

Asia: VN/477/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Pro Lukio ry kiittää kirjallisesta lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” yhtenä tavoitteena on laadukkaat oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut kaikilla koulutusasteilla. Hallitusohjelman mukaan oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja vahvistetaan kaikilla koulutusasteilla, jotta lapset ja nuoret saavat tarvitsemaansa tukea, sekä säädetään sitovista mitoituksista opiskeluhuollon palveluihin. Nyt lausunnolla olevan esityksen tavoitteena on, että yhteisöllisen opiskeluhuollon ennaltaehkäisevä tuki sekä yksilökohtaisen opiskeluhuollon varhainen tuki olisi kaikkien opiskelijoiden saatavilla yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Lain tavoitteet ovat Pro Lukio ry:n mielestä hyviä ja merkityksellisiä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin.

Oppilas- ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattorimitoitus

Pro Lukio ry kannattaa esityksen psykologi- ja kuraattorimitoituksia, mutta näkee asiassa muutamia ongelmakohtia. Riittävä opiskeluhuoltoresurssointi on olennaista sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin että oppilaitosten toiminnan kannalta. Kategoristen henkilöstömitoitusten asettaminen on kuitenkin hieman hankalaa, koska kuraattori- ja psykologipalvelut ovat vain osa oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä eikä mitoitukseen keskittyminen asiassa ole tästä syystä pelkästään riittävää. Eri kunnat ja koulutuksenjärjestäjät ovat organisoineet toimintojaan erilaisilla tavoilla ja tiukka henkilöstömitoitukseen keskittyminen voi jopa heikentää toimintaa. Keskeistä on myös se, että koko nuorten hyvinvointi- ja mielenterveyspalveluketju toimisi tehokkaasti ja hyvin. Tällä hetkellä nuorten mielenterveyspalvelut ovat lähes koko maassa surkeassa kunnossa. Nuoret eivät saa apua mielenterveyden ongelmiin. Psykologi- ja kuraattorimitoitukset eivät ratkaise tätä ongelmaa, koska opiskeluhuollon tehtävänä on ylläpitää opiskelijan toimintakykyä eikä antaa varsinaista hoitoa.

Esitys henkilöstömitoituksineen tulee lisäämään erityisesti psykologien tarvetta oppilaitoksissa. Viime vuosina psykologien rekrytoinnissa kunnissa ja kaupungeissa on ollut vaikeuksia ja on ollut

tilanteita, että opiskeluhuollossa ei ole psykologia lainkaan. Psykologien koulutusmääriä tulisi ehdottomasti lisätä. On mahdollista ja todennäköistäkin, että eri koulutuksen järjestäjät eivät yllä henkilöstömitoitusta koskevaan vaatimukseen hallituksen esityksessä annetun siirtymäajan puitteissa. Toisaalta mitoitusta ei saa toimia miniminä eli jos jossain oppilaitoksessa on tällä hetkellä suunniteltua mitoitusta parempi psykologi- ja kuraattoritalanne, niin uudistus ei saisi tietenkään johtaa tilanteen heikentymiseen.

Kuraattorin kelpoisuus

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan kelpoinen toimimaan kuraattorina on sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 7 §:n tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuna korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö. Lisäksi kelpoinen on henkilö, jolla on tehtävään soveltuva sosiaalialalle, kasvatustieteisiin tai käyttäytymistieteisiin suuntautunut korkeakoulututkinto. Koulutukseen tulee sisältyä tai sen lisäksi tulee olla suoritettuna 60 opintopisteen laajuiset korkeakouluopinnot, joiden tulee muodostua sosiaalityön yliopisto-opinnoista tai sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun korkeakoulututkintoon kuuluvista opinnoista.

Pro Lukio ry:n mielestä kuraattorin työssä on tärkeää ymmärtää laajasti kasvu- ja kehitysympäristöjä ja niissä vaikuttavia tekijöitä. Tästä syystä on hyvä, että myös kasvatusta ja käyttäytymistieteellisen koulutuksen kautta voi päätyä kuraattoriksi. On myös hyvä asia, että työnantajalla on edelleen mahdollisuus valita ja painottaa valinnoissaan itselleen tarpeellista koulutusta ja työkokemusta.

Pro Lukio ry:n lausunnon keskeinen sisältö:

- 1) Pro Lukio ry kannattaa esitettyjä psykologi- ja kuraattorimitoituksia. Seuraavat seikat tulee kuitenkin huomioida:
  - koko nuorten hyvinvointi- ja mielenterveyspalveluketjua tulee kehittää, koska pelkkä psykologi- ja kuraattorimitoitus ei ratkaise palveluketjun ongelmia.
  - Koulutuksenjärjestäjien erilaiset tavat järjestää opiskeluhuoltonsa tulee huomioida.
  - Psykologeista on jatkuva pula, joten koulutuksenjärjestäjillä voi olla ongelmia palkata uusia koulupsykologeja. Psykologien koulutusmääriä tulee lisätä.
- 2) Pro Lukio ry:n mielestä kuraattorin työssä on tärkeää ymmärtää laajasti kasvu- ja kehitysympäristöjä ja niissä vaikuttavia tekijöitä. Tästä syystä on hyvä, että myös kasvatusta ja käyttäytymistieteellisen koulutuksen kautta voi päätyä kuraattoriksi. On myös hyvä asia, että työnantajalla on edelleen mahdollisuus valita ja painottaa valinnoissaan itselleen tarpeellista koulutusta ja työkokemusta

Jussi Sutinen

Marja Honkaheimo

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja